

Datum: 9 juli 2019

Persbericht

Geen bevolkingsonderzoek AAA

Een AAA is een verwijding van de slagader in de buik die, als hij scheurt, kan leiden tot sterfte. In Nederland worden veel AAA's opgespoord en preventief behandeld via de individuele patiëntenzorg door huisartsen en specialisten. De Gezondheidsraad adviseert om die aanpak te optimaliseren en geen landelijk bevolkingsonderzoek op te zetten. Een bevolkingsonderzoek is namelijk ingrijpender dan individuele patiëntenzorg en de gezondheidswinst is te beperkt om de risico's die een bevolkingsonderzoek ook met zich meebrengt te compenseren. Dat schrijft de Gezondheidsraad in een advies aan de staatssecretaris van VWS.

Een aneurysma van de aorta abdominalis (AAA) komt in Nederland steeds minder vaak voor, onder meer doordat er minder wordt gerookt. Bij mannen komt het vaker voor dan bij vrouwen, en dan vooral boven de 65 jaar. De sterfte door een gescheurd AAA is de afgelopen jaren sterk gedaald in Nederland. Volgens een schatting van de Gezondheidsraad sterven er nu jaarlijks 355 mensen aan. Een AAA blijft vaak onopgemerkt omdat het geen klachten geeft. Het kan wel eenvoudig vroegtijdig opgespoord worden met echografie. Een groot AAA kan preventief worden geopereerd om scheuren te voorkomen.

In sommige landen worden AAA's opgespoord met een systematisch bevolkingsonderzoek onder mannen van 65 jaar. In Nederland worden AAA's opgespoord via individuele patiëntenzorg. De Nederlandse aanpak lijkt effectief: er worden meer AAA's opgespoord en behandeld dan in de landen waar een bevolkingsonderzoek loopt. De Gezondheidsraad verwacht dan ook dat de toegevoegde waarde van een bevolkingsonderzoek in Nederland beperkt is. Te beperkt in ieder geval om de aanzienlijke nadelen die het ook met zich meebrengt te compenseren.

Ruw geschat zal een bevolkingsonderzoek onder mannen van 65 jaar één op drie sterfgevallen door een gescheurd AAA voorkomen. Daar staat tegenover dat het zal leiden tot meer ingrepen. Voor elk voorkomen sterfgeval moeten ongeveer vijf extra preventieve operaties worden uitgevoerd. Die operaties zijn niet zonder risico, de kans op sterfte is 1,7% en de kans op ernstige complicaties tussen de 3 en 5%.

De Gezondheidsraad beoordeelt deze nut-ricoverhouding als ongunstig en adviseert daarom om geen landelijk bevolkingsonderzoek onder 65-jarige mannen op te zetten in Nederland. De raad adviseert om in plaats daarvan na te gaan of de huidige, minder ingrijpende, manier van opsporen op enkele punten nog verbeterd kan worden.

De publicatie Bevolkingsonderzoek naar aneurysma van de abdominale aorta (AAA) (nr. 2019/10) is te downloaden van www.gezondheidsraad.nl. Nadere inhoudelijke inlichtingen verstrekt Eert Schoten, tel. 06 462 36 998, e-mail: ej.schoten@gr.nl.